

ZSOLTÁROK KÖNYVE

136-150.

Lapozzunk Bibliánkban a 136. zsoltárhoz. A zsoltárban a következő gondolat refrénként mindvégig ismétlődik: „mert örökké tart szeretete!” A zsoltár egy bátorítással kezdődik: „*Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete!* (1.vers). Ez a kijelentés folyamatosan ismétlődik a zsoltárban. Ne feledjük, hogy a Zsoltárok könyve Izráel énekeskönyve volt, Izráel népe pedig mindig Isten jóságáról és irgalmáról énekelt. „*Adjatok hálát az istenek Istenének, mert örökké tart szeretete! Adjatok hálát az urak Urának, mert örökké tart szeretete! Nagy csodákat művel egymaga, mert örökké tart szeretete!*” (2-4.vers). Ezután a zsoltáríró teremtő munkájáért kezdi dicsérni Istent, először általánosságban, később pedig konkrét példákat említve: „*Bölcsen alkotta meg az eget, mert örökké tart szeretete. A földet a víz fölé terítette, mert örökké tart szeretete. Megalkotta a nagy égitesteket, mert örökké tart szeretete, a napot, hogy uralkodjék nappal, mert örökké tart szeretete, a holdat és a csillagokat, hogy uralkodjék éjjel, mert örökké tart szeretete*” (5-9.vers).

A zsoltáríró ezután azokért a különleges áldásokért kezdi dicsérni Istent, amelyekben Izráel népe részesült: „*Lesújtott Egyiptom elsőszülötteire, mert örökké tart szeretete. Kihozta onnan Izráelt, mert örökké tart szeretete, erős kézzel és kinyújtott karral, mert örökké tart szeretete. Kettéhasította a Vörös-tengert, mert örökké tart szeretete, átvezette rajta Izráelt, mert örökké tart szeretete. De a fáraót és seregét a Vörös-tengerbe szorította, mert örökké tart szeretete. Vezette népét a pusztában, mert örökké tart szeretete. Nagy királyokat vert meg, mert örökké tart szeretete, dicső királyokat ölt meg, mert örökké tart szeretete: Szihón emóri királyt, mert örökké tart szeretete, és Ógot, Básán királyát, mert örökké tart szeretete. Odaadta országukat örökségül, mert örökké tart szeretete, örökségül szolgájának, Izráelnek, mert örökké tart szeretete. Gondolt ránk megaláztatásunkban, mert örökké tart szeretete. Megszabadított ellenségeinktől, mert örökké tart szeretete. Ő ad eledelt minden élőlénynek, mert örökké tart szeretete. Adjatok hálát a menny Istenének, mert örökké tart szeretete!*” (10-26. vers).

Ahhoz, hogy jobban megérthessünk, hogyan is énekelték ezeket a zsoltárokat, tudnunk kell, hogy gyakran a férfiak énekelték ez első sort, a nők pedig válaszoltak a refrénnel: „mert örökké tart szeretete!” Hasonlóképpen ahhoz, ahogy mi napjainkban bizonyos himnuszokat énekelünk, a nők pedig visszhangként megismétlik az egyes sorokat. Ezeket a zsoltárokat is úgy építették fel, hogy a refrént lehessen visszhangként ismételtetni. A zsoltárok célja az volt, hogy az emberek emlékezetébe véssen egy-egy gondolatot, és azt hiszem, mire az ember végigéneklei a 136. zsoltárt, egészen biztosan megérti az üzenetét. Az ember óhatatlanul is rádöbben, hogy örökké tart Isten szeretete. Minden helyzetben, bárhol

vagyunk is, örökké tart Isten szeretete. Mindez megragad a szívünkben, ahogy a refrént ismételtetjük, Istennek pedig ez is volt a célja, hogy ezt az igazságot mélyen népének szívébe vesse.

A 137. zsoltár a fogságban sínylódók zsoltára. Sok évvel Dávid uralkodása után íródott. Olyan izráeli tollából származott, aki egyike volt a babiloni fogságba hurcoltaknak: *„Amikor Babilon folyói mellett laktunk, sirtunk, ha a Sionra gondoltunk. Az ott levő fűzfákra akasztottuk hárfáinkat. Mert akik elhurcoltak minket, énekszót követeltek tőlünk, és akik sanyargattak, örömeinket: Énekeljetek nekünk a Sion-énekekből! Hogyan énekelhetnénk éneket az Úrról idegen földön? Ha megfeledekzem rólad, Jeruzsálem, bémuljon meg a jobb kezem! Nyelvem ragadjon az ínyemhez, ha nem emlékezem rád, ha nem Jeruzsálemet tartom legfőbb örömömnek! Emlékezz, Uram, az edómiakra, akik ezt mondták Jeruzsálem napján: Romboljátok le, romboljátok le, egészen az alapjáig! Babilon pusztulásra méltó népe! Boldog lesz, aki megfizet neked azért, amit velünk elkövettél. Boldog lesz, aki megragadja, és a sziklához csapja csecsemőidet!”* (137. zsoltár).

Ez a zsoltár a babiloni fogságról szól. Azt látjuk, hogy a babiloniak követelték a zsidó néptől, hogy néhány éneküket énekeljék el nekik. Az éneklés rendkívül fontos részét képezi a zsidók életének. Az egyik dolog, ami nekem mind a mai napig nagyon tetszik a zsidó kultúrában az épp a zenéjük: annyi élet van benne! Izraelben pedig napjainkban is nagyszabású zenei fesztiválokat rendeznek. Mindig igyekszem is megszerezni a fesztiválokon készült hangfelvételeket, és bár nem beszélek héberül, nagy örömmel hallgatom a zsidó zenét, mert tele van léttel. Többször is megesett már amikor Izraelben voltunk, hogy a buszsofőrünk és az idegenvezetőnk esténként összeültek és elkezdtek énekelni. Azok az esték mindig nagyon izgalmasak, mint ahogy maguk a dalaik is: pörgősek, telve vannak szenvedéllyel. Az embert önkéntelenül is magával ragadja az egész dinamikája, csodálatos élmény! De ahogy azt a Prédikátor könyvében is olvashatjuk, van ideje az éneklésnek, de vannak olyan idők is, amikor az embernek nincs kedve énekelni. Amíg Izrael népe Babilonban raboskodott és közben Jeruzsálem pusztulására gondolt, bizony nehéz volt örömről, a föld áldásairól és bőségéről énekelniük, és Isten jóságáról. A babiloni fogság idején Izrael népe nem fakadt dalra: *„Az ott levő fűzfákra akasztottuk hárfáinkat”* (2. vers). Amikor Babilon folyói mellett laktak, sirtak, valahányszor Jeruzsálemre gondoltak, mert utolsó emlékü a városról egy gomolygó füstfelhő volt, amely a város pusztulásáról tanúskodott. Ahogy visszanéztek, láthatták Salamon egykoron dicsőséges templomát – teljesen letarolva. A pusztítás, amit akkor láttak, mély nyomott hagyott lelkükben, és ahogy Babilonban előtörnek a szörnyű emlékek, nehezükre esik énekelni.

A zsoltáríró először is az edómiak ellen szól. Az edómiak Ézsau leszármazottai voltak, bizonyos értelemben a zsidók örök ellenségei, sokszor háborúztak is a zsidó néppel. Általában bárkihez csatlakoztak, aki csak hajlandóságot mutatott arra, hogy Izraélt megtámadja. Minden egyes alkalommal,

amikor Izráelt megtámadták északi ellenségei, ők is támadásba lendültek délről. Amikor pedig Babilon támadta meg Izráelt, Edóm felől megérkeztek ők is, és arra biztatták Babilont, pusztítsa el Jeruzsálemet: *„Romboljátok le, romboljátok le, egészen az alapjáig!”* (7.vers). Ebben a zsoltárban pedig azt kéri a zsoltáríró, hogy Isten fizessen meg nekik azért, amit tettek.

Az Úr igéje előre megjövendölte már Babilon bukását. Mivel pedig Izrael népe olyan sokat szenvedett a babiloni fogság idején, a zsoltáríró boldogan várja Babilonnak, Isten ellenségének bukását. Az Újszövetség arra tanít bennünket, hogy szeressük ellenségeinket. Azok az érzések tehát, amiknek ez esetben a zsoltáríró hangot ad, nem Isten érzései, olyan értelemben, hogy Isten soha nem gyönyörködik az ítéletben. Isten soha nem leli örömét abban, amikor kiönti ítéletét egy népre. És mégis, mi oly gyakran alig várjuk, hogy Isten ítélete utolérje a gonoszokat, alig várjuk, hogy elérkezzen az ítélet napja. Isten azonban nem gyönyörködik az ítéletben, sokkal szívesebben tanúsítana irgalmat, hiszen irgalmas ő, és örökké tart szeretete. Isten gyönyörködik az irgalomban. Emlékezzünk csak vissza arra az esetre, amikor Isten elküldte Jónást Ninivébe, hogy figyelmeztesse az AsszírIA fővárosát Isten közelgő ítéletére. Jónás nem akart elmenni Ninivébe. Miért? Attól tartott, ha elmegy, esetleg bűnbánatot tart a nép, és Isten megkegyelmez nekik. Jónás ugyanis azt akarta, hogy Isten igenis öntse ki ítéletét az AsszírIA népére, ő azt akarta, hogy Ninivét elpusztítsa az Úr. Annak érdekében tehát, hogy ezt bebiztosítsa, elindult az ellenkező irányba abban a reményben, hogy elfuthat Isten elhívása elől. Később pedig, amikor végül beadta a derekát és elment Ninivébe, a város lakói pedig valóban bűnbánatot tartottak, zsákruhát öltöttek és hamut szórtak fejükre, az Úr pedig irgalmas volt hozzájuk, Jónás megharagudott Istenre. Kiment a városból, leült egy fa alá és arra kérte Istent, pusztítsa el őt. Erre Isten megkérdezte tőle, vajon igaza van-e, hogy haragszik. Jónás pedig csak azt ismételte: *„Tudtam, hogy ez fog történni, éppen ettől tartotta. Tudtam, hogy megbánják bűneiket, te pedig megkegyelmezel nekik és nem pusztítod el őket.”* Jónás tehát dühös volt, mert Isten nem öntötte ki rájuk az ítéletét. Isten azonban nem önti ki ítéletét elhamarkodottan. Véleményem szerint gyakran rossz kép él bennünk Istenről: azt gondoljuk, hogy ott áll fölöttünk egy furkósbottal, és csak arra vár, hogy lesújtson ránk, amint egy rossz mozdulatot teszünk. Isten azonban nem ilyen: alig várja, hogy kiönthesse ránk irgalmát. Csak arra vár, hogy mi erre lehetőséget biztosítsunk neki. Csak arra vár, hogy megbánjuk bűnünket, hogy azután azonnal megbocsáthasson nekünk.

A zsoltáríró tehát boldogan várja Babilon jövendő pusztulását, ezzel azonban nem Isten érzéseinek ad hangot. És ugyanis biztos vagyok abban, hogy Isten nem gyönyörködik az ítéletben, hanem inkább siratja azt. Jézus esetében is azt látjuk, hogy siratja Jeruzsálemet. Miért? Azért mert tudta, hogy a város ítélet alá kerül majd: *„Jeruzsálem, Jeruzsálem, aki megöli a prófétákat, és megkövezed azokat, akik hozzád küldettek, hányszor akartam összegyűjteni gyermekeidet, ahogyan a tyúk szárnya alá gyűjti a csibéit, de ti nem akartátok!”* (Máté 23:37). *„Bár felismerted volna ezen a napon te is a békességre vezető*

utat! De most már el van rejtve a szemeid előtt. Mert jönnek majd reád napok, amikor ellenségeid sáncot húznak körülötted, körülzárnak, és mindenfelől szorongatnak, földre tipornak téged és fiaidat, akik benned laknak, és nem hagynak belőled követ követ, mert nem ismerted fel meglátogatásod idejét” (Lukács 19:42-44). Jézus siratja Jeruzsálemet, amikor az eljövendő ítéletről szól. Nem káröröm sugárzik Jézusból, nem azt mondja: „Rendben, most végre rendezem a számlát. Ti elutasítottatok engem, és keresztre feszítettetek, végre számolunk! Majd meglátjuk, nektek hogy teszik a rómaiak sanyargatása!” Nem, Jézus egyáltalán nem ezt mondja. Jézus siratja Jeruzsálemet. Jézus sír, mert látja, hogy az emberek cselekedetei teszik szükségessé Isten ítéletét. Jézus azonban siratja az eljövendő ítéletet. Én pedig biztos vagyok abban, hogy amikor Isten arra kényszerül, hogy kiöntse ítéletét, mindig szomorú szívvel teszi azt.

138. zsoltár: „Magasztallak, Uram, teljes szívemből, istenekkel szemben is csak rólad énekelek! Leborulok szent templomodban, és magasztalom nevedet hűséges szeretetedért, mert mindennél magasztosabbá tetted nevedet és beszédedet” (1-2. vers). Dávid ebben a zsoltárban dicséri Istent. Teljes szívéből dicséri Istent az ő hűséges szeretetért, az igazságáért és beszédéért, amit mindennél magasztosabbá tett Isten. Károli fordításában pedig így hangzik a 2. vers második fele: „Mert minden neveden felül felmagasztalád a te beszédedet.” A világon egy név sem fogható Isten nevéhez. Az ószövetségi időkben a zsidók olyan nagy becsben tartották ezt a nevet, hogy soha nem voltak hajlandók kiejteni Isten nevét. Úgy érezték ugyanis, hogy egy ember sem méltó arra, hogy kiejtse Isten nevét. Amikor pedig az írásokat másolni kezdték, amikor Isten nevéhez értek, csak a mássalhangzókat másolták le, a magánhangzókat pedig kihagyták, hogy aki az írásokat másolta még a fejében se ejthesse ki Isten nevét, hiszen egy pusztán mássalhangzókból álló szót nem lehet kiejteni. Az írások felolvasásakor pedig, amikor Isten nevéhez értek, lehajtották a fejüket és elkezdtek Istent imádni.

Ahogy végighaladtunk a zsoltárok könyvén, bizonyosan észrevettétek, mekkora hangsúlyt fektetnek a zsoltárirók Isten nevére. „Erős torony az Úr neve, oda fut az igaz, és védelmet talál” (Példabeszédek 18:10). Mivel tehát olyan nagy becsben tartották Isten nevét, nem írták ki a teljes szót, csupán a mássalhangzókat: YHVH. A magánhangzókat készakarva hagyták ki, hogy az emberek még csak kísértést se érezhessenek a szó kiejtésére. Isten maga soha nem kérte ezt az emberektől, mindez sokkal inkább egy vallási hagyomány volt. És valóban, számos olyan dolog van, amit nem kér tőlünk Isten, de az ember azt vallási hagyománnyá tette. Így pedig olyan dolgokat is teszünk a vallási hagyományokat követve, amelyek nem feltétlenül Isten kér tőlünk. Úgy tűnik, az ember mindig szükségét érzi annak, hogy valamiféle vallási hókuszpókusszá alakítsa a dolgokat ahelyett, hogy úgy fogadná el azokat, ahogy vannak. Mi tehát nem ismerjük egészen pontosan a YHVH szó kiejtését, de valószínűleg „Yahve”. Egyesek szerint inkább „Yahova” – a helyes kiejtésről mind a mai napig folynak teológiai viták. Úgy tűnik, hogy a „Yahova” kiejtése a szónak későbbi, a 16. századból származik, és „Yahve” a helyes

kiejtése Isten nevének. Nem tudjuk. „Ya” a rövidített formája Isten nevének, így is utaltak Istenre, és sok olyan név volt, amelyben szerepelt a „ya”. Yahósafát, Józsué, vagyis Yashua. A „Yashua” névnek, ami annyit jelent, hogy „Yahve az üdvösség”, a görögben a Jézus név felel meg. Jézus tehát Isten egyik nevét kapta meg: Yashua – Yehova lett a mi üdvösségünk. Az Újszövetségben a következőket olvashatjuk: *„Ezért fel is magasztalta őt Isten mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieieké, földieké és földalattiaké, és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya isten dicsőségére”* (Filippi 2:9-11). *„Azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb”,* és mégis, bármennyire is fontos Jézus neve, és bármennyire dicsőséges is az, Isten még a nevénel is jobban felmagasztalta beszédét. Ahogy tehát már említettem, nincs Isten nevénel fontosabb, Isten azonban még nevénel is magasztosabbá tette beszédét. Jézus azt mondta: *„Az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el”* (Máté 24:35). Ahogy Isten tiszteli beszédét, igéjét, nekünk is tisztelnünk kell azt.

A harmadik versben a zsoltáríró így folytatja: *„Amikor kiáltottam, meghallgattál engem, bátorítottál, lelkembe erőt öntöttél. Téged magasztal, Uram, a föld minden királya, amikor meghallják szád mondásait”* (3-4. vers) – itt megint Isten Igéjére utal. *„Énekelni fogok az Úr útjairól, mert nagy az Úr dicsősége. Bár fenséges az Úr, meglátja a megalázottat, és messziről megismeri a fennhéjázót”* (5-6.vers). Itt ismét jó példáját látjuk a zsidó költészet egyik fő jellemzőjének, a gondolatpárok szembeállításának: *„bár fenséges az Úr, meglátja a megalázottat, és messziről megismeri a fennhéjázót”* (6.vers). *„Ha szorult helyzetben vagyok is, megtartod életemet. Haragos ellenségeim ellen kinyújtod kezedet, jobbod megsegít engem. Az Úr javamra dönti el ügyemet. Uram, örökké tart szereteted, ne hagyd el kezéd alkotásait!”* (7-8. vers). Szeretem ezt az igeverset: *„Az Úr javamra dönti el ügyemet”*, vagyis véghezviszi a rám vonatkozó dolgokat, ő majd munkálkodik az ügyemben, mert *„Uram, örökké tart szereteted.”* Végül egy utolsó imádsággal zárja a zsoltáríró: *„ne hagyd el kezéd alkotásait!”*

139. zsoltár: *„A karmesternek: Dávid zsoltára”* (1.vers). Ez a zsoltár nem más, mint Dávid imádsága Istenhez. Dávid így kezdi: *„Uram, te megvizsgálasz, és ismersz engem.”* Dávid rádöbben, hogy Isten teljesen, tökéletesen ismeri őt. *„Tudod ha leülök vagy ha felállok, messziről is észreveszed szándékomat”* (2.vers). A héber eredetiben ez azt jelenti: *„Te már akkor ismered a gondolataimat, mielőtt azok megjelennek a fejemben. Ismered azokat a folyamatokat is bennem, amelyek az egyes gondolatokhoz vezetnek.”* *„Szemmel tartod járásomat és pihenésemet, gondod van minden utamra”* (3. vers). Vagyis: *„amikor sétálok, körülveszel engem, amikor lefekszem, akkor is körülveszel, minden oldalról körülfogtál engem.”* Pál apostol is azt mondja: *„mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk”* (Apcsel 17:28). Isten jelenléte kiterjed az életem minden területére, Isten mindenütt jelen van. *„Még nyelvemen sincs a szó, te már pontosan tudod, Uram”* (4.vers). Isten tökéletesen ismer engem. *„Mindén oldalról*

körülfogtál, kezemet rajtam tartod” (5.vers). Mintha ezt mondaná Dávid: „Ha visszanézek, látom, hogy Isten keze vezetett engem. Ha előre nézek, látom Isten tervét, és most is érzem Isten kezét az életemen. A múltam, a jelenem és a jövőm mind Istenben van.”

Nézzük csak meg az ötös verset még egyszer: „Minden oldalról körülfogtál, kezedet rajtam tartod.” Majd Dávid így folytatja: „*Csodálatos nekem ez a tudás, igen magas, nem tudom felfogni*” (6.vers). Milyen tudásról, milyen ismeretről van itt szó? Az önismeretről. Nagyon kevés ember ismeri önmagát igazán. Oly sokáig rejtegettük önmagunkról az igazságot, hogy már mi sem ismerjük önmagunkat igazán. „*Csalárdabb a szív mindennél, javithatatlan, ki tudná megismerni?*” (Jer. 17:9). Isten mégis azt mondja, hogy ő megvizsgálja az emberek szívét. De vajon ki ismeri cselekedeteink igazi indíttatását? Isten látja azt is. Mi olyan nagy hangsúlyt fektetünk az emberek cselekedeteire, Isten azonban a cselekedeteink indíttatására fekteti a hangsúlyt. Lehetséges ugyanis, hogy bár valaki megfelelően cselekszik, helytelen indíttatásból teszi azt. Istent pedig cselekedeteink indíttatása érdekli. „*Vigyázzatok: a kegyességeket ne az emberek előtt gyakoroljátok, hogy lássanak titeket*” (Máté 6:1). Más szóval, ne az emberek elismerése motiváljon benneteket. Vigyázzatok, hogy ne ez legyen mozgatórugótok, mert Jézus azt mondta, hogy azok „*megkapták jutalmukat*” (Máté 6:2). Jézus is olyan embereket említ, akik a helyes dolgot tették: adakoztak, imádkoztak, böjtöltek, de mindezt nem megfelelő indíttatásból tették, így nem jár cselekedetükért elismerés és jutalom Istentől. Isten ugyanis az ember szívét nézi, illetve az ember motivációját. „*Mert mindnyájunknak leplezetlenül kell odaállnunk a Krisztus ítélőszéke elé, hogy mindenki megkapja, amit megérdemel, aszerint, amit e testben cselekedett: akár jót, akár rosszat*” (2Kor. 5:10), és cselekedeteink a tűzben próbáltatnak majd meg. „De Uram, mennyi mindent tettünk érted! Sztárok voltunk a TV-ben, csodálatos dolgokat tettünk érted!” Jézus pedig így válaszol majd: „*Nem tudom, honnan valók vagytok, távozzatok tőlem mindnyájan, ti gonosztevők!*” (Lukács 13:25). Helytelen volt a motivációjuk, amit tettek azért tették, hogy kivívják az emberek elismerését, dicséretét. Jézus tehát figyelmeztet bennünket, hogy ne mások előtt gyakoroljuk kegyességünket, hogy ne az motiváljon bennünket, hogy mások lássanak. Itt tehát azt mondja a zsoltáríró, hogy önmagunk ismerete túl magas tudás, nem tudja felfogni, elérni.

„*Hova menjek lelked előtt? Orcád előtt hova fussak? Ha a mennybe szállnék, ott vagy, ha a holtak hazájában feküdnék le, te ott is ott vagy*” (7-8.vers). Isten mindenütt jelen van, jelenléte betölti a világmindenséget. Sehol sem rejtőzhetünk el Isten előtt. „*mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk*” (Apcsel 17:28). „*Ha a hajnal szárnyaira kelnék, és a tenger túlsó végén laknék, kezéd ott is elérne, jobbod megragadna engem. Ha azt gondolnám, hogy elnyel a sötétség, és éjszakává lesz körülöttem a világosság: az a sötétség nem lenne elég sötét neked, az éjszaka világos lenne, mint a nappal, a sötétség pedig olyan, mint a világosság*” (9-12. vers). Vagyis Isten szemében nincs különbség sötétség és világosság között:

Isten elől nem rejtőzhetünk el a sötétségben, mert a sötétben is ugyanolyan jól lát bennünket, mint fényes nappal.

„Te alkottad veséimet, te formáltál anyám méhében. Magasztallak téged, mert félelmes és csodálatos vagy, csodálatosak alkotásaid, és lelkem jól tudja ezt” (13-14. vers). „Csodálatosak alkotásaid” – az idő múlásával egyre nyilvánvalóbbá válik, milyen csodálatos alkotás az ember, az emberi szervezet. Nemrégiben jelent meg egy új könyv az Államokban, amelynek címe „Fearfully and Wonderfully Made”. Szerzője egy orvos-misszionárius, aki egy leprakórházban dolgozott. A könyv nagyszerű, szerintem nagyon érdekes, ahogy orvosi szemszögből írja le a csodálatos emberi szervezetet. „Csontjaim nem voltak rejtve előtted, amikor titkon formálódtam, mintha a föld mélyén képződtem volna, alaktalan testemet már látták szemeid, könyvedben minden meg volt írva, a napok is, amelyeket nekem szántál, bár még egy sem volt meg belőlük” (15-16. vers). Más szóval tehát Isten már tökéletesen ismert engem mielőtt megszülettem. „Mily drágák nekem szándékaid, Istenem, mily hatalmas azoknak száma! Számolgam, de több a homokszemeknél, s a végén is csak nálad vagyok” (17-18. vers). A Károlifordításban ezt olvashatjuk: „És nékem milyen kedvesek a te gondolataid, oh Isten!” (17. vers). Milyen kedvesek Isten gondolatai irántunk! Milyen sok van belőlük! Ha megszámlalnánk őket, több lenne, mint a homokszem a tengerparton. Itt Kaliforniában szívesen járok ki az óceán partjára: fogok egy marék homokot és figyelem, ahogy az ujjaim között leperreg a földre, kis dombocskát képezve. Van ebben valami, egyszerűen csak jó érzés. És ahogy a homokszemeket figyelem, ahogy szépen lassan földet érnek, elcsodálkozom: Isten többet gondol rám, mint amennyi homokszemet találunk a tengerpartokon! Mindegyik apró homokszem Isten egy velem kapcsolatos gondolatát jelképezi. Isten állandóan rám gondol! „Mert csak én tudom, mi a tervem veletek – így szól az Úr -: békességet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövőt adok nektek” (Jer. 29:11). Én pedig felnézek, előttem a végtelen hosszúságú tengerpart tele homokkal – és csak ámulni tudok: milyen kedvesek nekem a te gondolataid Uram!

Ezután a zsoltáríró a bűnösökről ír, akiket Isten el fog pusztítani. „Bár megölnéd, Istenem, a bűnöst, és távoznának tőlem a vérontó emberek! Akik csalárdul beszélnek rólad, ellenségeid, hazugul mondják ki nevedet. Ne gyűlöljem-e gyűlölőidet, Uram? Ne utáljam-e támadóidat? Határtalan gyűlölettel gyűlölöm őket, hiszen nekem is ellenségeimmé lettek” (19-22. vers).

Ezután következik a zsoltáríró kérése: „Vizsgálj meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Próbálj meg, és ismerd meg gondolataimat!” (23. vers). Ki az, aki így imádkozik: „Vizsgálj meg, Istenem, és ismerd meg gondolataimat”? Az az ember, aki megértette, hogy nem ismeri önmagát. Ő mondja: „Uram, próbálj meg, ismerd meg a szívemet!” „Nézd meg, nem járok-e téves úton” – mert elpusztítod majd a gonoszokat, én pedig nem akarok az ő sorsukra jutni. „Uram, vizsgálj meg, van-e valami a szívemben, ami nem kedves előtted!” A Szentlélek életünkben végzett munkája során nemcsak Krisztust fedi fel előttünk,

hanem önmagunkat is megmutatja nekünk. Milyen gyakran mutatja meg nekem is a Szentlélek az igazságot önmagammal kapcsolatban! Amikor egy bizonyos módon reagálok egy adott helyzetben, a Szentlélek rámutat, hogy helytelen volt a reakcióm, hogy nem krisztusi volt a válaszom, hogy nem szeretetben reagáltam, hanem feldühödtem. Az első reakcióm pedig erre az szokott lenni, hogy „igen, feldühödtem, mégpedig jogosan!” De a Szentlélek tovább munkálkodik bennem, és felfedi előttem életem egyes területeit, amelyeket még nem vittem oda a kereszthez, amelyek még nem formáltattak Jézus Krisztus képmására, ahol még én vagyok az úr, amelyek felett azonban Isten szintén szeretne győzedelmeskedni. A Szentlélek tehát rávilágít életünk azon területeire, amelyek nem kedvesek Isten előtt.

Végül a zsolttáríró így fejezi be imáját: „és vezess az örökkévalóság útján!” (24. vers). Mintha azt mondaná: „Vezess az élet útján, az örök élet útján!” Egy dologban nem szeretnék megtévesztés áldozatává válni: az örökkévaló sorsom kérdésében. Pedig milyen sok embert megtévesztenek ebben a kérdésben! Ezek az emberek egy másik ember szavában bíznak, valamiféle vallási vezető szavában, vagy talán egy karizmatikus vezető szavában, akinek olyan erős a kisugárzása. Ezek a vezetők pedig arra biztatják az embereket, hogy őket kövessék, miközben agyamosásnak vetik alá követőiket és robotot faragnak belőlük. És mégis, milyen sok ember vakon követi őket ma is, abban a tudatban, hogy az élet útján járnak. Szerintük mindenki más rossz úton jár, csak náluk van az igazság, csak ők járnak világosságban. Szerintük minden gyülekezet hazudik, csak ők mondanak igazat, mert egyedül ők ismerik az igazságot. Az emberek pedig vakon követik őket. Még a gyülekezeteken belül is azt látjuk, hogy sok ember a gyülekezetbe veti bizalmát: azt gondolja, hogy ha tagja egy gyülekezetnek, vagy ha őt csecsemő korában megkeresztelték, ez egyenlő az örök étellel. Ezek az emberek egy tévhitben élnek örökkévaló sorsukat illetően. „Vezess az örökkévalóság útján”, mert nem akarom, hogy megtéveessenek ebben a kérdésben, nem akarom, hogy becsapjanak, gondoskodni akarok arról, hogy biztosan az örökkévalóság útján járok, mert „*van út, amely egyenesnek látszik az ember előtt, de végül a halálba vezet*” (Példabeszédek 14:12). Én nem akarok azon az úton járni, abban a hitben, hogy nekem van igazam, hogy azután az árokban végezzem.”

140. zsolttár. „*A karmesternek: Dávid zsolttára*” (1. vers). „*Ments meg, Uram, a gonosz emberektől, oltalmaz meg az erőszakos emberektől, akik rosszat terveznek szívükben, minden nap háborúságot szítanak! Nyelvük éles, mint a kígyóé, viperaméreg van ajkukon. (Szela.) Őrizz meg, Uram, a bűnösök hatalmától, oltalmaz meg az erőszakos emberektől, akik jártomban el akarnak gáncsolni! Őrt vetettek nekem a gögös emberek, köteleket és hálót feszítettek ki, az út mentén csapdát állítottak nekem. (Szela.) Te vagy Istenem- mondom az Úrnak -, figyelj hát, Uram, könyörgő szavamra! Én Uram, Uram, hatalmas szabadítóm, te véded fejemet a küzdelem napján. Ne teljesítsd, Uram, a bűnös kívánságát, ne engedd*

sikerülni terveit, ne fuvalkodhasson fel! (Szela.) A körülöttem ólálkodók fejére zúduljon az a nyomorúság, amit ajkuk felidéz! Hulljon rájuk tüzes parázs, taszítsd őket vizes gödrökbe, hogy föl ne kelhessenek! Ne maradjon meg a rágalmazó a földön, az erőszakos embert üldözze gonoszsága, míg össze nem roskad! Tudom, hogy az Úr felkarolja a nyomorultak ügyét, a szegények jogát. Csak az igazak magasztalják nevedet, a becsületesek maradnak meg színed előtt” (2-14. vers).

Örülök, hogy nem vagyok Dávid ellensége, mert ebben a zsoltárban szívből kéri az Urat, hogy bánjon el velük. Dávid az a fajta ember volt, akit vagy nagyon szerettek, vagy nagyon gyűlöltek. Nehéz volt Dáviddal kapcsolatban bárkinek is passzivitásba burkolóznia. Sok hűséges barátja volt, de sok ádáz ellensége is, akik az életére törtek. Úgy tűnik tehát, hogy zsoltáraiban folyamatosan segítséget kér Istentől az ellenségeivel szemben, illetve azt kéri, hogy Isten öntse ki ítéletét ellenségeire. *„Csak az igazak magasztalják nevedet, a becsületesek maradnak meg színed előtt” (14. vers).*

141. zsoltár. *„Dávid zsoltára. Hozzád kiáltok, Uram, siess segítségemre, figyelj szavamra, ha kiáltok hozzád! Jussom eléd imádságom, mint illatáldozat, imára emelt kezem, mint esti áldozat!” (1-2. vers).* Ebben a zsoltárban Dávid szellemi értelemben utal az ószövetségi áldozatokra, amikor ezt kéri az Úrtól: *„Jussom eléd imádságom, mint illatáldozat.”* Az illatáldozat, amelyet a Szentsátorban, később pedig a Templomban ajánlottak fel, az imádság jelképe volt. Az oltárról felszálló édes illat a szentek imáit jelképezte. A szentek imái édes illatként szálltak fel Istenhez, vagyis Isten gyönyörködött gyermekeinek imádságaiban. Az Újszövetségben, a Jelenések könyvének ötödik fejezetében, amikor Jézus kiveszi a könyvet az Atya jobb kezéből, aki a trónon ül, a huszonnégy vén előlép aranycsészével a kezében tele füstölőszerrel: *„a szentek imádságai ezek” (Jel. 5:8).* Ezt pedig felajánlják Isten trónja előtt. Az Ószövetségben tehát a papok apró csészékben mutatták be Istennek az illatáldozatot, a mennyben pedig ugyanezt láthatjuk, ez pedig nem véletlen, hiszen a földi Templom a menny mintájára épült. Isten az Ószövetségben újra meg újra kihangsúlyozta Mózesnek, hogy pontosan kövesse utasításait a Szentsátor megépítésénél, mert az az Úr szerint a menny mintájára épül. A pap tehát kis csészében felajánlotta az illatáldozatot Istennek az oltár előtt, mindez szimbolizálja a mennyei történéseket, ahogy a huszonnégy vén illatáldozatot ajánl fel Isten trónja előtt a Jelenések könyvében. Dávid is azt mondja tehát, hogy *„jussom eléd imádságom, mint illatáldozat, imára emelt kezem, mint esti áldozat!” (2. vers).* *„Uram, tégy zárat a számra, őrizd ajkaim nyílását!” (3. vers).* Ó, igen, kérlek Uram! Hányszor mondtam már én is valamit, amit már akkor megbántam, amikor még végig sem mondtam! De amit egyszer kimond az ember, azt nem szívhatja vissza. *„Uram, tégy zárat a számra, őrizd ajkaim nyílását! Nem engedd, hogy szívem rosszra hajoljon, hogy bűnös dolgot műveljek a gonosztevőkkel együtt, finom falatjaikból nem akarok enni. Ha igaz ver engem, szeretetből van az. Olaj a fejemnek még a feddése is. Akik pedig gonoszságban élnek, azokért még imádkozom is” (3-5. vers).* Mintha azt mondaná Dávid: *„Ha igaz ver*

engem, az jó nekem, az szeretetből van.” Az Ige azt írja: „jó szándékúak a baráttól kapott sebek” (Példabeszédek 27:6). Néha el kell beszélgetnünk fájdalmas személyes dolgokról barátainkkal, és bizony nehéz arról beszélni, és fáj, de jó szándékúak a baráttól kapott sebek, mert szeretetből ejtik rajtunk. *„És ha majd bírják a sziklafalon letaszítják őket, akkor értik meg, milyen szépek voltak mondásaim. Mint amikor barázdát hasítanak a földön, úgy szórják csontjaikat a sír szájába. De én rád tekintek, én Uram, Uram! Hozzád menekülök, ne vedd el életemet! Őrizz meg a törtől, amelyet nekem vetettek, a gonosztevők csapdájától! A bűnösök beleesnek saját hálójukba, én pedig elkerülöm azt”* (6-10. vers).

142. zsoltár. *„Dávid tanítókölteménye. Imádság abból az időből, amikor a barlangban volt”* (1. vers). Kétségkívül az abduhami barlangról van szó, akkor bujkált ott, amikor Saul elől menekült. *„Hangosan kiáltok az Úrhoz, hangosan könyörgök az Úrhoz. Kiöntöm előtte panaszomat, elmondom neki nyomorúságomat. Amikor elcsügged a lelkem, te akkor is ismered utamat. Tört vetettek nekem az ösvényen, amelyen járok. Tekints jobb kezem felé, és lásd meg, hogy senki sem akar észrevenni! Elveszett minden menedékem, senki sem törődik velem. Hozzád kiáltok, Uram, és ezt mondom: Te vagy oltalmam, te vagy osztályrészem az élők földjén. Figyelj esedezésemre, mert igen nyomorult vagyok! Ments meg üldözőimtől, mert hatalmasabbak nálam! Hozz ki engem a börtönből, hogy magasztalhassam nevedet! Körém sereglenek majd az igazak, amikor jót teszel velem”* (2-8. vers). A zsoltár Dávidra jellemzően melankolikus, szomorú hangulatban kezdődik, de teljes bizonyossággal ér véget: *„Körém sereglenek majd az igazak, amikor jót tesz velem.”*

143. zsoltár. *„Dávid zsoltára. Uram, hallgasd meg imádságomat, figyelj könyörgésemre! Hallgasd meg, mert hű és igaz vagy te! Ne szállj perbe szolgáloddal, hiszen egy élő sem igaz előtted!”* (1-2. vers). Mintha azt mondaná itt Dávid: *„Uram, nem igazságot akarok önmagam számára – azt csak ellenségeimnek kívánom – én irgalmat kérek, mert egy élő sem igaz előtted.”* *„Nincsen igaz ember egy sem, nincsen, aki értse, nincsen, aki keresse Istent”* (Róma 3:11). Ez egy meglehetősen általános kijelentés: mindenkire kiterjed.

„Mert ellenség üldöz engem, földre tiporja életemet, sötétségbe taszít, mint a régen meghaltakat. Lelkem elcsüggedt bennem, szívem megdermedt bensőmben. Visszaemlékezem a régi napokra, végiggondolom minden tettetted, elmélkedem kezed alkotásain” (3-5. vers). Visszaemlékezem – végiggondolom – elmélkedem. *„Imádkozva nyújtom feléd kezem, lelkem utánad eped, mint a kiszikkadt föld (Szela.)”* (6. vers). Ez az egyik oka annak, amiért az Ige Isten szíve szerint való férfiként utal Dávidra: mindig szomjazott az Úrra. Jézus a következőket mondta: *„Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégtetnek”* (Máté 5:6). Dávid itt azt mondja: *„lelkem utánad Eped, mint a kiszikkadt föld.”*

„Siess, Uram, hallgass meg, mert odavan a lelkem. Ne rejtsd el orcádat előlem, mert olyan leszek, mint a sírba leszállók! Hadd halljam minden reggel, hogy hűséges vagy, hiszen benned bízom! Ismertesd meg velem, melyik úton járjak, mert hozzád vágyódik lelkem” (7-8. vers). Majd Dávid így folytatja: „Ments meg ellenségeimtől, Uram, nálad keresek oltalmat! Taníts akaratod teljesítésére, mert te vagy Istenem! A te jó lelked vezéreljen az egyenes úton! Tartsd meg életemet nevedért, Uram, hozz ki engem a nyomorúságból a te igazságodért!” (9-11. vers). Milyen fontosak is ezek az imádságok: „Uram, ments meg, és taníts akaratod teljesítésére. Vezess engem a helyes úton és tartsd meg életemet!” „Némítsd el ellenségeimet a te hűségedért! Pusztítsd el azokat, akik életemre törnek, mert a te szolgád vagyok én!” (12. vers).

144. zsoltár. Ez is Dávid zsoltára. Sokan viszont felháborodnak ezt a zsoltárt olvasva, mert Dávid itt azért ad hálát Istennek, hogy olyan szívós harcossá tette őt. „Dávidé. Áldott az Úr, az én kösziklám, aki harcolni tanítja kezemet, hadakozni ujjaimat. Jótevőm és erősségem, váram és megmentőm ő, pajzsom, akihez menekülhetek, aki népeket vet alá. Ó, Uram, micsoda az ember, hogy törődsz vele, az emberfia, hogy gondolsz rá?” (1-3. vers). Érdekes kérdés. Micsoda az ember, hogy Isten gondol rá? Ezen a ponton lapozzunk vissza egy másik zsoltárhoz, amelyben Dávid ezt írja: „Ha látom az eget, kezéd alkotását, a holdat és a csillagokat, amelyeket ráhelyeztél, micsoda a halandó – mondom -, hogy törődsz vele, és az emberfia, hogy gondod van rá?” (Zsoltárok 8:4). A hatalmas világegyetemben, illetve ahhoz képes micsoda az ember? Egy apró porszem ezen az aprócska Föld nevű bolygón a Tejút egyik csücskében a több milliárd galaxis egyikében. Itt vagyok apró porszemként, és mégis, az az Isten, aki az egész hatalmas világegyetemet megteremtette, gondol rám. Nem általános értelemben azonban, hanem nagyon is konkrétan. Jézus azt mondta, hogy Isten annyira odafigyel teremtményeire, hogy bár „a verébnek párja egy fillér, és egy sem esik le közülük a földre Atyátok tudtán kívül. Nektek pedig még a hajatok szálai is mind számon vannak tartva” (Máté 10:29,30). Isten a legkisebb részletére is odafigyel az életednek. Semmi nem kerüli el figyelmét. Ki vagyok én, hogy Isten gondol rám? „Az ember a lehelethez hasonló, napjai tűnő árnyékhoz” (4. vers). Az élet oly rövid és mulandó, az ember a lehelethez hasonló, és Isten mégis gondol rám, mégis fontos vagyok neki.

„Hajlítsd le az eget, Uram, és szállj le, érintsd meg a hegyeket, hogy füstölögjenek! Villogtasd villámaidat, szórjad azokat, lödd ki nyilaidat, röptsd szét őket! Nyújtsd le kezedet a magasból, szabadíts meg, ments ki engem a nagy vizekből, az idegenek hatalmából, akiknek szája hiábavalóságot beszél, jobb kezük csak álnokságot művel! Új éneket éneklek neked, Istenem, tízhúrú lanton zengedezek neked. Te adsz győzelmet a királyoknak, szolgádat, Dávidot is megszabadítottad a gyilkos fegyvertől. Szabadíts meg, ments ki engem az idegenek hatalmából, akiknek szája hiábavalóságot beszél, jobb kezük csak álnokságot művel! Fiaink legyenek olyanok ifjúkorukban, mint a nagyra nőtt palánták, leányaink pedig, mint a

faragott oszlopok, amilyenek a palotákban vannak” (5-12. vers). „*Színültig telt raktáraink ontsanak mindenféle jót, juhaink a legelőkön szaporodjanak ezer-, sőt tízezerannyira! Marháink legyenek kövérek, ne érje őket baj, ne vetéljenek el! Ne legyen jajveszékélés a tereken! Boldog nép az, amelynek így megy a sora. Boldog nép az, amelynek az Úr az Istene!*” (13-15. vers).

145. zsoltár. „*Dávid dicsérete. Magasztallak téged, Istenem, királyom, áldom nevedet mindörökké. Mindennap áldalak téged, dicsérem nevedet mindörökké. Nagy az Úr, méltó, hogy dicsérjék, nagysága felfoghatatlan*” (1-3. vers). Ó, milyen gazdagon árasztja ki ránk irgalmát és kegyelmét! Nagysága felfoghatatlan. „*Nemzedékről nemzedékre dicsérik műveidet, hirdetik hatalmas tetteidet. Fenségeden, ragyogó dicsőségeden és csodálatos dolgaidon én is elmélkedem. Elmondják, milyen félelmes hatalmad, én is felsorolom tetteidet*” (4-6. vers). „*Áradoznak, emlékezve nagy jószágodra, és örvendeznek igazságodnak*” (7. vers). Majd itt következik egy ószövetségi kijelentés: „*Kegyelmes és irgalmas az Úr, türelme hosszú, szeretete nagy*” (8. vers). Láthatjuk tehát, hogy ez a kijelentés nemcsak az Újszövetség istenére vonatkozik, hanem az Ószövetség Istenére is: ugyanarról az Istenről van szó, nem pedig két különböző Istenről. „*Jó az Úr mindenkihez, irgalmas minden teremtményéhez. Magasztal, Uram, minden teremtményed, és híveid áldanak téged. Elmondják, hogy országod milyen dicsőséges, és beszélnek hatalmadról, megismertetve az emberekkel az Úr hatalmas tetteit, országa ragyogó dicsőségét. Országod örökkévaló ország, uralkodásod nemzedékről nemzedékre tart*” (9-13. vers).

„*Támogat az Úr minden elesettet, és fölegyenesít minden görnyedezőt*” (14. vers.). „*Alázzátok meg magatokat az Úr előtt, és ő felmagasztal titeket*” (Jakab 4:10). Ugyanezt az elképzelést látjuk itt is: felegyenesíti a görnyedezőt, de ellenáll a gögösnek. „*Mert aki felmagasztalja magát, megaláztatik, és aki megalázza magát, felmagasztaltatik*” (Máté 23:12). Támogat az Úr minden elesettet. Pál a következőket mondta: „*Ki vagy te, hogy más szolgája felett ítélkezel? Tulajdon urának áll, vagy esik. De meg fog állni, mert van hatalma az Úrnak arra, hogy megtartsa*” (Róma 14:4). Számomra vigaszt nyújt az a tudat, hogy gyengeségemben Isten megtart engem, hogy ne essek el. „*Mindenki várakozva néz rád, és te idejében adsz neki eledelt. Kinyitod kezedet, és kielégítesz minden élőlényt kegyelmesen. Az Úrnak minden útja igaz, és minden tette jóságos*” (15-17. vers). Korábban azt olvashattuk, hogy „*kegyelmes és irgalmas az Úr, türelme hosszú, szeretete nagy. Jó az Úr mindenkihez, irgalmas minden teremtményéhez*”, itt pedig azt írja az Ige, hogy „*az Úrnak minden útja igaz, és minden tette jóságos.*” A Sátán azonban folyamatosan megkérdőjelezi Isten igaz voltát, és ezt kérdezi: „*Hogyan engedheti a szeretet Istene, hogy vakon szülessenek gyermekek? Hogyan küldheti a szeretet Istene pokolra az embereket?*”

„*Közel van az Úr mindenkihez, aki hívja, mindenkihez, aki igazán hívja. Teljesíti az istenfélők kívánságát, meghallja kívánságukat, és megsegíti őket*” (18. vers). Isten teljesíti az istenfélők kívánságát: „*Gyönyörködj az Úrban, és megadja szíved kéréseit!*” (Zsoltárok 37:4). „*Megtartja az Úr mindazokat,*

akik őt szeretik, de a bűnösöket mind elpusztítja. Az Úr dicséretét hirdeti ajkam, áldja mindenki az ő szent nevét mindörökké!” (20-21. vers).

A fennmaradó zsoltárok az úgynevezett hallel-zsoltárok, amelyek hallelujával kezdődnek és hallelujával fejeződnek be a héber eredetiben. 146. zsoltár. *„Dicsérjétek az Urat! Dicsérd, lelkem, az Urat! Dicsérem az Urat, amíg élek, zsoltárt zengek Istenemnek, míg csak leszek. Ne bízzatok az előkelőkben, egy emberben sem, mert nem tud megtartani. Ha elszáll a lelke, visszatér a földbe, és azonnal semmivé válnak tervei. Boldog az, akinek Jákób Istene a segítsége, és Istenében, az Úrban van a reménysége, aki az eget és a földet alkotta, meg a tengert, és ami csak bennük van, ő meg is tart hűségesen mindenkor. Igazságot szolgáltat az elnyomottaknak, kenyeret ad az éhezőknek. Kiszabadítja a foglyokat az Úr. Az Úr megnyitja a vakok szemeit, az Úr fölegyenesíti a görnyedezőket, az Úr szereti az igazakat. Az Úr őrzi a jövevényeket, támogatja az árvát és az özvegyet, de a bűnösöket tévútra vezeti. Mindörökké uralkodik az Úr, a te Istened, ó Sion, nemzedékről nemzedékre. Dicsérjétek az Urat!”* Ezeket a dolgokat jelenti ki Dávid az Úrról: Boldog az, akinek Jákób Istene a segítsége, és Istenében, az Úrban van a reménysége, aki az eget és a földet alkotta...ő meg is tart hűségesen mindenkor. Igazságot szolgáltat az elnyomottaknak, kenyeret ad az éhezőknek, kiszabadítja a foglyokat...megnyitja a vakok szemeit...fölegyenesíti a görnyedezőket” – mindez a királyság korára utal. *„Mindörökké uralkodik az Úr, a te Istened, Ó Sion, nemzedékről nemzedékre.”*

147. zsoltár. *„Dicsérjétek az Urat! Milyen jó Istenünkről énekelni, milyen gyönyörű a szép dicséret! Felépíti Jeruzsálemet az Úr, összegyűjti a szétszóródott Izráelt. Meggyógyítja a megtört szívűeket, és bekötözi sebeiket. Megszabja a csillagok számát, nevet ad mindegyiknek” (1-4. vers).* „Nebet ad mindegyiknek” – ez nagyon tetszik nekem! Fiatal korom óta amatőrként foglalkozom a csillagászáttal, mert mindig nagyon érdekelt a világegyetem. Az egyetemen minden hónapban ellátogattam a legközelebbi obszervatóriumba, mindig lenyűgözött a világegyetem hatalmas mérete, mert számomra ez Isten hatalmáról tanúskodott. Becslések szerint annyi csillag lehet a világegyetemben, mint homokszem a föld tengerpartjain. Egyes becslések szerint tíz a huszonötödiken számú csillag van a világegyetemben. A Tejút, amelynek a mi naprendszerünk is részét képezi, mindössze egy a sok-sok galaxis között a világegyetemben, sőt mindig újabb és újabb galaxisokat fedezünk fel. Az egyes galaxisokban pedig több milliárdnyi csillagot találunk. Elég ha magát a Tejutat pásztázzuk végig tüzetesebben egy tiszta nyári éjszakán a hegyről vagy a sivatagból: több milliárd csillag fényét láthatjuk, amely a Tejutat alkotja. Isten *„megszabja a csillagok számát.”* Mi viszont csak találgathatunk. Érdekes, hogy amikor a csillagászat mint tudomány még gyerekcipőben járt, néhány tudós azzal töltötte az éjszakát, hogy csillagokat számolt. Néhány korai csillagász ki is jelentette, hogy 6126 csillag van az égen. Később egy másik csillagász módosította ezt az eredményt, ő 6232 csillagot vélt felfedezni az égen. A csillagok számát tehát sokáig

igencsak alacsonyra becsülték- 10 000 alatt -, amíg meg nem jelent a teleszkóp, a tudósok pedig rádöbbentek, hogy megszámlálhatatlanul sok csillag van az égen. Érdekes, hogy a Biblia kezdettől fogva ezt állította. Isten a következőket mondta Ábrahámnak: „*Tekints föl az égre, és számold meg a csillagokat, ha meg tudod számolni! Ennyi utódod lesz!*” (1Mózes 15:5). A csillagokat lehetetlenség megszámlálni, Isten is kijelentette ezt, bár ő ismeri a számukat, ő „megszabja a csillagok számát.” Mi azonban csak találgathatunk, egyes becslések szerint tíz a huszonötödiken, de az is lehet, hogy tíz az ötvenedikén, nem tudjuk biztosan. Isten azonban ismeri a csillagok számát, sőt mi több, „nevet ad mindegyiknek.” Itt nem arról van szó, hogy azt mondja a csillagoknak: „Hé, Joe, hé Jim és Jeff!” Isten azt mondta Jóbnak: „*Össze tudod-e kötni a Fiastyúk szárait? A Kaszás-csillag köteleit meg tudod-e oldani?*” (Jób 38:31). Ezután pedig még utal Isten az állatöv csillagaira, illetve a Nagymedvére is. Isten tehát komoly szakkifejezésekkel illeti a csillagokat, a sok milliárd csillagot.

Majd így folytatja a zsoltáríró: „*Nagy a mi Urunk és igen erős, bölcsessége határtalan*” (5. vers). Bizony határtalannak is kell lennie ahhoz, hogy minden csillag nevét ismerje! „*Támogatja az Úr az alázatosakat, de porig alázza a bűnösöket*” (6. vers). Itt ismét azt látjuk, hogy Isten felmagasztalja az alázatosakat. „*Zengjétek hálaéneket az Úrnak, énekeljétek hárfakiséréttel Istenünknek! Ő az, aki beborítja felhőkkel az eget, esőt bocsát a földre, fűvet sarjaszt a hegyeken. Eledelt ad az állatoknak, a károgó hollóknak is. Nem a lovak erejében leli kedvét, nem a férfi izmaiban gyönyörködik. Az istenfélőkben gyönyörködik az Úr, azokban, akik az ő szeretetében bíznak. Jeruzsálem, dicsőítsd az Urat, Sion, dicsérd Istenedet! Mert ő erős zárat tett kapuidra, megáldotta benned lakó fiaidat. Békét szerzett határaidon, a búza legjavával tart jól téged. Elküldi parancsát a földre, beszéde gyorsan terjed. Olyan havat ad, mint a fehér gyapjú, olyan deret szór szét, amilyen a hamu. Darabokban dobálja a jeget, ki állhatja ki hidegét? De ha kibocsátja szavát, elolvasztja azokat, és ha szelet támaszt, már víz csörgedezik. Kijelentette igéjét Jákóbnak, rendelkezését és törvényeit Izráelnek. Egyetlen néppel sem bánt így, a többiek nem ismerik törvényeit. Dicsérjétek az Urat!*” (7-20. vers).

148. zsoltár. „*Dicsérjétek az Urat! Dicsérjétek az Urat, ti mennyeiek, dicsérjétek a magasságban! Dicsérjétek őt, ti angyalai mind, dicsérje őt minden serege! Dicsérje őt a nap és a hold, dicsérje minden fényes csillag! Dicsérjék őt az eget egei, még a vizek is ott fönnek az égen! Dicsérjék az Úr nevét, mert ő parancsolt, és azok létre jöttek*” (1-5. vers). Először is a zsoltáríró a teljes teremtést arra szólítja fel, hogy dicsérje az Urat: az angyalok, a csillagok, a bolygók, az egész világmindenség. Majd így folytatja: „*mindörökre helyükre állította őket, rendelkezést adott, melytől nem térnek el. Dicsérjétek az Urat, ti földiek, ti tengeri szörnyek, az egész óceán! Tűz és jégeső, hó és köd, parancsát teljesítő szélvihar, ti hegyek és halmok mindnyájan, gyümölcsfák és cédrusok, vadak és egyéb állatok, csúszómászók és szárnyaló madarak, ti földi királyok és minden nemzet, vezérek és a földnek bírái, ti ifjak a leányokkal,*

öreg a fiatalokkal együtt dicséritek az Úr nevét! Mert csak az ő neve magasztos, fensége a föld és az ég fölé emelkedik. Megnöveli népe hatalmát, dicsővé teszi minden hívét, Izráel fiait, a hozzá közel álló népet. Dicséritek az Urat!” (6-14. vers).

149. zoltár. *„Dicséritek az Urat! ÉnekeljeteK az Úrnak új éneket, dicséretet a hívek gyülekezetében! Örüljön alkotójának Izráel, Sion lakói örvendezzenek királyuknak! Dicséritek nevéK körtáncot járva, énekeljeteK neki dob és hárfakísérettel! Mert gyönyörködik népében az Úr, győzelemmel ékesíti fel az elnyomottakat. Vigadnak a hívek e dicsőségben, ujjonganak pihenőhelyükön. Szájuk Istent magasztalja, kezükben kétélű kard van. Bosszút állnak a népeken, megfenyítik a nemzeteket. Láncra verik királyaikat, vasbilincsbe előkelőiket. Így hajtják végre rajtuk az ítéletet, amely meg van írva. Dicső dolog lesz ez az Úr minden hívének. Dicséritek az Urat!” (1-9. vers).* A zoltáríró arra buzdítja a népet, hogy dicséritek az Urat énekszóval, körtáncot járva, dob-és hárfakísérettel. Úgy gondolom, dicsőítési formáink gyakran túl kötötté válnak, pedig milyen nagyszerű lenne a dicsőítésben is a változatosság. A zsidók nagyon vidám emberek, tele vannak étellel. Amikor Izráelben járok, mindig szívesen figyelem, ahogy az esti órákban a fiatal emberek eljönnek a rabbképzőből és a Siratófalnál táncolnak a szombatnak érkezését ünnepele. Izgalmas dolog látni, ahogy dicséritek Istent énekszóval, ahogy táncolnak és imádkoznak. Másrészt viszont nem szeretnék olyan dolgokat reklámozni, amelyekre egyesek megpróbálták ráhúzni a dicsőítés fogalmát, pedig nem arról van szó. Úgy vélem, dicsőítésünknek soha nem önmagunkra kéne vonnia az emberek figyelmét, én viszont sok olyan embert láttam már életemben, akik elvileg az Urat dicséritek, valójában azonban magamutogatásukkal önmagunkra vonták az emberek figyelmét. Ezzel nem értek egyet. Véleményem szerint sohasem kéne magunkra vonnunk az emberek figyelmét, amikor Istent dicséritek. Nem kéne például furcsa módon énekelnünk, vagy frusztrált operaénekesként megpróbálni brillírozni, mert így elvonjuk ez emberek figyelmét a zenéről, a dicsőítésről. Akármilyen gyönyörű hangja is van az embernek, arra kéne törekednie, hogy hangja beleolvadjon a többiekébe, hogy ne vonja magára az emberek figyelmét, hogy ne rá figyeljenek az emberek, hanem Istenre. Úgy vélem, létezik egy arany középút, ezt kell megtalálnunk, hiszen van helye a táncnak, van helye a dobnak és a hárfakíséretnek és dicséritekünk egyéb kifejezőeszközeinek. Nagyon szeretem a zsidó táncokat, szeretem, hogy annyi élet van bennük, és olyan kifejezőerővel bírnak. Fontos azonban megtalálni az arany középutat, hogy amikor az Urat dicséritek, úgy tehessem, hogy azzal nem magamra hívom fel a figyelmet, hogy dicséritekemet össze tudom hangolni a többiekével, bele tudom olvasztani azokba. Azt hiszem, a mi gyülekezetünk sem találta meg még igazán az arany középutat, de törekednünk kell rá. Én nyitott vagyok arra, hogy másként is dicsőítsünk, nem csak ülve dalokat énekelve, de azért hadd tegyem hozzá, hogy inkább vagyok ezen az oldalon, mint a másik szélsőségben.

150. zsoltár. Szintén dicséretre buzdít számunkra talán különleges módokon: „*Dicsérjétek az Urat! Dicsérjétek Istent szentélyében, dicsérjétek a hatalmas égboltozaton! Dicsérjétek hatalmas tetteiért, dicsérjétek nagyságához méltóan! Dicsérjétek kürtzengéssel, dicsérjétek lanttal és hárfával! Dicsérjétek dobbal, körtáncot járva, dicsérjétek citerával és fuvolával! Dicsérjétek csengő cintányérral, dicsérjétek zengő cintányérral! Minden lélek dicsérje az Urat! Dicsérjétek az Urat!*” (1-6. vers).

Nagyon szeretem azokat a fiatalembereket gyülekezetünkben, akik bátran kiléptek, és hasonló szolgálatokat indítottak el a környéken. Nagyon tetszik nekem az az egyszerűség, ahogy Istennel járnak. Nem bonyolítják túl a dolgokat, ami sokszor a dicsőítést is meg szokta rekeszteni. Eszembe jut Mike Macintosh, a San Diego-i Golgota pásztor, ő egyszer eldöntötte, hogy szerda esténként dicsőítő alkalmakat tartanak, és bárki aki játszik valamilyen hangszeren, vigye azt magával, és együtt fogják dicsérni az Urat. És valóban az történt, mindenki mindenféle hangszert vitt magával, és egyszerűen csak szabadon elkezdtek dicsérni az Urat. Nekem ez nagyon tetszett – az ő esetükben. Azt hiszem a mi gyülekezetünk esetében is tetszene, mert úgy érzem, kicsit szabadabban kéne dicsérnünk az Urat, mint ahogy most tesszük, hiszen már amikor felemeljük a kezünket, akkor is furcsán érezzük magunkat. Olyan gátlásosak vagyunk a dicsőítésben, úgy vélem, kicsit szabadabban kéne dicsőítenünk, nagy áldás lenne, másrészt viszont „*minden illendően és rendben történjék*” (1Kor. 14:40). Ahogy már említettem, létezik egy arany középút, tudom, hogy még nekem is változnom kell, de az Úr munkálkodik bennem, ti pedig csak imádkozzatok továbbra is értem!

Uram, dicsérünk Téged! Olyan hálásak vagyunk a munkádért. Milyen szomorú, hogy úgy kell bennünket a te dicséretedre buzdítani, arra a dicséretre, aminek spontán módon kéne előtörnie a szívünkben, ahogy örökkévaló jószágodra és irgalmadra gondolunk, amelyből minden nap részesülünk. Hálát adunk neked minden áldásért, amit kiöntöttél ránk. Hálát adunk mindennek előtt egyszülött Fiadért, akit elküldtél, hogy Őbenne életünk lehessen, bővülő életünk. Uram, kérlek áldd most meg a Te népedet, hadd menjenek ma úgy el innen, hogy dicsérnek Téged szívükben és szájukkal. Köszönjük, hogy a Te néped vagyunk, a Te nyájad, hogy elhívtál bennünket arra, hogy Téged szolgáljunk. Vezess bennünket azon az úton, amit elkészítettél számunkra, a király szolgái számára! Jézus nevében, ámen.

Károli fordításában pedig ezt olvashatjuk: „mert örökkévaló az ő kegyelme.”